

Nieuwsbrief
jg. 5 - 2020 nr. 16

*Beste
{{achternaam}},*

Beste Kastelvriend(in),
In deze vreemde tijden toch een gevulde
nieuwsbrief met onder andere het jaarverslag,
het verslag van de 'Vriendendag', Web-archief
en ander nieuws.

Nieuws van de V.K.H.Z.

Excursie juni 2020

Naar aanleiding van de coronacrisis is besloten
om de excursie van 13 juni niet door te laten
gaan. Het was de bedoeling om o.a. Kasteel
Radboud in Medemblik te bezoeken. Indien. We
bewaren het bezoek aan kasteel Radboud voor
een later moment.

Het Web-archief

Na een tijd van voorbereiding en opbouw zijn
we zover dat we onze 'Vrienden' toegang
kunnen gaan verlenen tot ons Web-archief. Aan
de basis van dit archief staat het digitale
archief, ons beschikbaar gesteld door Ton van
Bommel, de lijst bevat in alfabetische volgorde
de namen van vooral Middeleeuwse kastelen
en buitenplaatsen met daarachter literatuur
waarin de huizen voorkomen.

In sommige gevallen is de literatuur digitaal
beschikbaar gesteld, indien dat zo is, is het
bestand in te zien. Naast het archief van de heer
van Bommel heeft Taco Hermans zijn
literatuurlijst ter beschikking gesteld welke in
ons archief ook in te zien is. Binnenkort
ontvangen onze "Vrienden" een aparte mailing
over de toegang tot het archief!

Bestuur

Het Bestuur van de stichting is aangevuld tot
zes leden. Kees Braaksma gaat deelnemen als
coördinator excursies. Als secretaris zal
Leander Jansen plaats nemen in het bestuur.

Kastelen en Historische buitenplaatsen
In maart hebben onze "Vrienden" als het goed
is deel 11 ontvangen van ons Infoblad; inhoud:

- De Buitenplaatsen van Kralingen (11) De
Oudedijk: De Bijbelse buitenplaatsen I
- Rosenberg, een Loosduinse buitenplaats;
"Van buitenplaats naar dolhuis"

In juni kunt U de volgende editie verwachten!

**KASTELN EN
HISTORISCHE BUITENPLAATSEN**

Verslag Vriendendag VKHZ

7 maart 2020 in het Westlands Museum

Het Westlands Museum te Honselersdijk baadde in het zonlicht met in de blauwe hemel enkele wolkjes.

Op deze plaats, in de hooiberg, verzamelden de vrienden zich voor de koffie. Al gauw ontspannen zich gezellige gesprekken en nadat de zaal gevuld was, kon onze dag een aanvang nemen. De voorzitter heette ons welkom en nodigde ons uit om mee te gaan naar de zolder van het museum. Ton Immerzeel, o.a. conservator van het museum, vertelde ons over de vooral verdwenen kastelen van het Westland.

Over de "gevallen" heren van Monster en kasteel Polanen, met mooie afbeeldingen van de opgravingen destijds. Natuurlijk ook huis Honselaarsdijk kwam aan bod. De aanwas, van het "Nieuwe" land werd verklaard. Na deze boeiende lezing, was het al weer tijd voor de lunch. Deze was weer in de zonnige hooiberg, waar de gedekte tafels ons uitnodigden. In gezellige sfeer werd deze genuttigd. Op de zolder nam voorzitter Victor Salman het woord. Hij nam het afgelopen jaar door en bedankte diverse mensen voor hun inzet. Het financiële plaatje werd door Willem belicht en vragen werden beantwoordt. Jurgen gaf een toelichting over het Web-archief waaraan momenteel hard gewerkt wordt en hij bedankte de heren van Bommel en Hermans voor het beschikbaar stellen van hun archief.

Wij waren in het museum, omdat er een tentoonstelling was over de buitenplaatsen in het Westland. Daarom had ook Martin van den Broeke zich bereid verklaard om hierover zijn verhaal te doen. Dus menige afbeelding van vooral verdwenen buitens werd behandeld. Na deze lezing deed een kopje thee of koffie ons weer goed. Nu was het tijd om de expositie te gaan bekijken. Eerst kon men de Delftland kaart aanschouwen. Deze opgeblazen kaart was voorzien van kaartjes met de namen van de buitenplaatsen, verder waren er maquettes van enkele huizen, plaatjes en natuurlijk schilderijen. Ook diversen gevonden materialen en boeken waren tentoongesteld. Alles voorzien van uitvoerige documentatie. Dit werd uitvoerig geabsorbeerd door de vrienden van.....

Nieuw was deze keer een boekenruilbeurs voor de leden. Dus diverse tafels werden bedekt met interessante werken en er werden zaken gedaan.

Ook aan deze interessante dag kwam een einde, en na de afsluiting, kon men ter borrel. Deze dag hadden we in de pocket. Gelukkig net op tijd, want andere activiteiten zullen er voorlopig even niet zijn, weten we nu. Dus doe voorzichtig en blijf gezond.

Tot een volgende keer.

Hans Brandhorst

VKHZ Jaaroverzicht 2019

2019 was het derde volle jaar van de Stichting Vrienden van de Hollandse en Zeeuwse Kastelen en Buitenplaatsen oftewel de V.K.H.Z. (Vrienden Kastelen Holland en Zeeland). Voor het jaar 2019 kunnen de volgende relevante zaken en activiteiten genoemd worden.

Bestuur en commissies

Het dagelijks bestuur van de Stichting werd in 2019 gevormd door Victor Salman (voorzitter), Jurgen van der Kooij (vice-voorzitter en webmaster), Arthur Met (secretaris) en Willem Donselaar (penningmeester).

Robert Ligthelm is vanuit de Redactieraad algemeen bestuurslid; de tweede AB-functie vanuit de excursiecommissie is vacant.

Het bestuur heeft in 2019 veelal per mail en telefoon besluiten genomen; tijdens de vriendendag en de excursies werd kort vergaderd.

De excursiecommissie had ook in 2019 niet alleen geen voorzitter, maar ook geen enkel lid. Jurgen van der Kooij heeft deze taak tijdelijk op zich genomen en doet dit met wisselende hulp van anderen zeer tot ieders tevredenheid. Vanaf januari 2020 zal de vacature worden ingevuld.

De redactieraad bestaat uit Taco Hermans, Hans Koot, Jurgen van der Kooij en voorzitter Robert Ligthelm. Het bestuur prijst zich gelukkig met de inzet van deze deskundigen.

Gewaardeerde vaste medewerkers zijn de heren Schimmelpenninck van der Oije, Fannee en Brandhorst. De redactieraad heeft op 26 oktober 2019 vergaderd.

Marca Bultink beheert de Facebook pagina en voor foto's kunnen we altijd een beroep doen op Albert Speelman of Hans Brandhorst.

2019 was opnieuw een jaar met veel betrokkenheid van alle vrijwilligers en donateurs. Per 1 januari 2019 had de stichting 63 donateurs en 1 sponsor. Nieuwe donateurs in de loop van 2019 totaal 10 en opgezegd 3, waardoor er per 01-01-2020 totaal 70 donateurs zijn.

Het financiële overzicht is op de website te vinden.

Nieuwsbrieven en Infobladen

Er verschenen in 2019 drie nieuwsbrieven zijnde de nummers 12, 13 en 14. Met dank aan Jurgen van der Kooij.

Ook verschenen er drie Infobladen:

Infoblad 8: (maart 2019)

De Buitenplaatsen van Kralingen (deel 8) – R.J. Ligthelm : In de Kralingse Esch: St. Ellebrecht, Rozenhof en Muyden

Slot Baarland te Baarland, Zeeland – C.O.A. Schimmelpenninck van der Oije

Infoblad 9: (juni 2019)

De Buitenplaatsen van Kralingen (deel 9) – R.J. Ligthelm: De Oudedijk: Rozenburg en het kleine Bethlehem

Kastelen en Buitenplaatsen in Heiloo – R.J. Ligthelm

Infoblad 10: (november 2019)

De Buitenplaatsen van Kralingen (deel 10) – R.J. Ligthelm : De Oudedijk: Vredenhof en Laanzicht

Meer en Bosch, Landgoed en buitenplaats in Den Haag – J.C. Brandhorst

Vriendendag in Egmond aan den Hoef

Op 9 maart 2019 organiseerde de VKHZ voor haar begunstigers een Vriendendag. Naast lezingen staat een Vriendendag in het teken van overleg en discussie over de gang van zaken binnen de stichting. Zoals een vereniging een Algemene Ledenvergadering kent, zo willen wij via deze dag de Vrienden op de hoogte houden van de stand van zaken binnen onze stichting.

Het thema voor deze dag was: “ ’t Huys Egmont”. Hierover ging ook de lezing in de ochtend door Jos Hof, inclusief een uitleg in het bezoekerscentrum over de expositie ‘van Egmont’ en een wandeling om en door het historische Slotkwartier, bezoek aan de Slotkapel uit 1433 en de bezichtiging van de fundamente van het slot.

Bezoek ook onze website:

www.kastelenhollandzeeland.nl

Na de lunch vond het Vriendenoverleg plaats. Hierna een lezing in twee delen door Martijn Mulder over het Kasteel van Egmond. Tot slot een afscheidsdrankje in Museumhoeve Overslot, gevestigd in een oude boerderij uit circa 1585, met de mogelijkheid tot bezichtiging van dit museum.

Voorjaarsexcursie naar Kralingen (Rotterdam)

De voorjaarsexcursie was op zaterdag 15 juni in Rotterdam. Mede georganiseerd door Robert Ligthelm die vanaf de eerste editie van ons blad "Kastelen en Historische buitenplaatsen" artikelen schrijft over de buitenplaatsen in Kralingen. In het restaurant van Golfclub Rotterdam werd de eerste lezing verzorgd door de heer Carmiggelt, stadsarcheoloog van Rotterdam, met als titel "Geschiedenis uit de grond; archeologie van de middeleeuwse stad Rotterdam".

Na de lunch volgde een rondwandeling door Kralingen met onder andere een bezoek aan Kuyt's fundatie, 's Gravenhof en Buitenzorg. Na koffie/thee bij gids Robert thuis werd de rondwandeling vervolgd langs onder andere de voormalige plaats van Slot Honingen en de Trompenburg.

Najaarsexcursie naar Domburg en omgeving

De ontvangst op 9 november 2019 was in het restaurant van hotel Green White, Buitenplaats Ipenoord te Oostkapelle, met een inleiding en rondleiding over de buitenplaats door de eigenaren Annemiek en Jan van de Velde. Hierna volgde een bezoek met rondleiding aan Buitenplaats Duinbeek door de eigenaar de heer Geuze.

Na de lunch op kasteel Westhove, dat in gebruik is als Stayokay hostel, volgde een lezing over dit dertiende-eeuwse kasteel door de heer Willemstein. Hierna werden wij rondgeleid door het gehele kasteel (letterlijk van onder tot boven), het kasteelpark en de gereconstrueerde motte in Museum voor natuur en landschap Terra Maris.

Namens het bestuur: Leander Jansen

Beijkijk de foto's van de excursie op onze Facebookpagina:
[facebook.com/vkhzn1](https://www.facebook.com/vkhzn1)

Nieuwe publicaties

'Tussen Noordwijk en Renswoude; herinneringen aan Henk baron Taets van Amerongen van Renswoude'

Op 24 augustus 2015 overleed Hendrik baron Taets van Amerongen van Renswoude op 82-jarige leeftijd op zijn buitenplaats Calorama in Noordwijk. Er is ook een jachthuis in Renswoude en het familiekaasteel Renswoude. De baron liet een prachtig landgoed na dat nu beheerd wordt door een stichting die de baron zelf in het leven had geroepen.

Robert Lit haalt in dit boek herinneringen op aan Henk Taets van Amerongen.

Robert Lit is senior conservator van het Haags Historisch Museum en Museum de Gevangenpoort.

Auteur Robert van Lit

Uitgever: TasT; ISBN: 978-949-122-917-6;

Hardcover: 56 pagina's. Prijs: € 12,50

[Hier te bestellen.](#)

'Hollandse datsja's; Hollandse en Utrechtse buitenplaatsen van Amsterdamse kooplieden op Rusland'.

In de wijde omtrek van Amsterdam zijn nog altijd tal van buitenplaatsen te vinden. De meeste dateren uit de 17e en 18e eeuw en zijn aangelegd door rijke kooplieden.

Velen vergaarden hun vermogen dankzij de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC); veel minder bekend is dat menig koopman ook buiten de VOC op grote schaal handel dreef.

De van oudsher 'grote vaart' op Moskovië of Rusland zorgde aanvankelijk voor winsten die hoger waren dan die van de handel op de Indische archipel. Die winsten werden onder meer belegd in buitenplaatsen, ofwel 'Hollandse datsja's'. De bekendste is misschien het inmiddels verdwenen Petersburg aan de Vecht, maar ook Elswout bij Haarlem, enkele buitenplaatsen in de Beemster en Oud Bussum bij Huizen zijn aangelegd door kooplieden die rijk werden met de handel op Rusland.

Auteur: Igor Wladimiroff

Uitgever: Kantoor Verschoor boekmakers;

ISBN: 978-908-258-934-4; Prijs € 29,95

[Hier te bestellen.](#)

‘De Buitenplaatsen van Kralingen van de 16e tot de 21e eeuw; Een verloren Arcadië?’

Het boek beschrijft de bijna veertig buitenplaatsen die er in Kralingen hebben bestaan, beginnend bij het kasteel uit 1100 tot en met de vier die er nu nog zijn. Een verloren Arcadië van mooie huizen met lusttuinen en parken.

De basis voor het boek is een serie columns geschreven voor het blad van de Stichting Vrienden Kastelen en Buitenplaatsen Holland en Zeeland (VKHZ). Het boek geeft veel nieuwe informatie en illustraties in kleur en zwartwit, waarvoor in de columns geen plaats was. Tevens worden nu ook de kleinere huizen beschreven. Een aantal familie archieven zijn opengesteld voor de auteur na het verschijnen van de columns, ook dit heeft veel extra stof en beeldmateriaal opgeleverd.

Kralingen was een gemeente oostelijk van Rotterdam. Door annexatie werd het in 1895 een deel van Rotterdam. Rondom het Kasteel van Kralingen ook wel Slot Honingen genoemd

lag de ambachtsheerlijkheid Kralingen. Deze, inmiddels een kasteelruïne, ging door koop in 1668 over aan de gemeente Rotterdam. Geleidelijk aan verwaterde de gemeente, waardoor veenplassen ontstonden. Tussen de rivier de Maas en de veenplassen ontstond vanaf het einde van de 16e-eeuw een buitenplaats cultuur. In de loop der tijd zijn er bijna 40 buitenplaatsen geweest. Helaas zijn er nog maar 4 van over.

De buitenplaatsen worden nog veelvuldig herinnerd in de straatnamen. Kralingen is door dit verloren Arcadië de groenste wijk van Rotterdam met oude parken en lanen die hierop teruggaan. Hoog tijd dus voor dit boek. 400 bladzijden verhalen met historie, beschrijvingen van de huizen en landgoederen, genealogie, rijk geïllustreerd. De illustraties komen voor een groot gedeelte uit familiearchieven en zijn vaak nog nooit gepubliceerd.

Auteur Robert J. Ligthelm (met medewerking van Taco Hermans, Hans Brandhorst, Tom Riedijk en Albert Speelman).

Het boek zal medio november 2020 in de handel komen voor de prijs van € 34,95. (ca 400 bladzijden, hardcover) De uitgever (Picture Publishers te Sleeuwijk) is bereid het bij voorinschrijving tot 15 oktober 2020 aan de donateurs van VKHZ aan te bieden voor € 29,95.

Vriendenvoordeel

In het kader van het naderende 1e lustrum van de VKHZ krijgen onze donateurs nog eens € 10,- extra voordeel bij voorinschrijving. Deze korting is mogelijk geworden door een financiële bijdrage van de VKHZ.

Bij Voorinschrijving betalen onze donateurs voor dit boek voor: € 19,95.

Begunstigers van de VKHZ kunnen het boek tot 15 oktober bestellen door € 19,95 over te maken naar Iban nummer NL87 RABO 0310 8937 71 t.n.v. Vrienden Kastelen Holland en Zeeland onder vermelding van 'Boek Kralingen'.

Buitenverblijf van P. van Oordt aan de Schoutenlaan in 1882

Dag van het kasteel volledig digitaal

Bezoek op tweede pinksterdag, 1 juni 2020, de 13e editie van de Dag van het Kasteel volledig digitaal. Het thema is dit jaar Bezet & Bevrijd: kastelen en buitenplaatsen in de Tweede Wereldoorlog. Ontdek de onbelichte verhalen van de aangesloten kastelen en buitenplaatsen.

Kastelen en buitenplaatsen hebben een lange geschiedenis waarover veel bekend is, maar de periode 1940-1945 is lange tijd onderbelicht gebleven. De Tweede Wereldoorlog, en de aanloop ernaartoe, had een grote invloed op kastelen en buitenplaatsen en op het leven en werken op deze monumenten. Eigenaren, personeel, pachters en omwonenden; ze moesten allemaal omgaan met deze nieuwe situatie.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn verschillende monumenten met de bijbehorende gronden gevorderd door de Duitsers die er kwartier hielden, het huis gebruikten als opslag (van onder andere wapenmaterieel), of het sloopten voor de aanleg van onder andere de Atlantikwall. Op andere kastelen en buitenplaatsen werden onderduikers, weeskinderen of geallieerde soldaten gehuisvest, of het verzet georganiseerd. Tijdens de Dag van het Kasteel leer je alles over deze periode.

De deelnemende locaties vind je op <https://dagvanhetkasteel.nl/>

Voor ons interessant zijn:

[Huis Der Boede](#) Koudekerke, Zeeland

[Huis Moesbosch](#) Koudekerke, Zeeland

[Kasteel de Wittenburg](#) Wassenaar, Zuid-Holland

[Buitenplaats Bosbeek](#) Heemstede, Noord-Holland

[Buitenplaats Beeckestijn](#) Velsen-Zuid, Noord-Holland

Kasteel De Binckhorst te huur

Bijna geen Hagenaar weet dat de stad een kasteel herbergt. Gebouwd rond de dertiende eeuw verdween het door de oprukkende stad. Het staat nu te huur voor 185.000 euro per jaar.

Het echtpaar Menno en Miep Smitsloo dat het kasteeltje sinds 1994 bezit, is trots op het bouwsel. Smitsloo ziet het liefst een openbare functie voor zijn slot. „Zodat iedereen van dit monument en van haar Haagse geschiedenis kan genieten. Dit kasteel verdient het om weer in de schijnwerpers te komen.”

Journaliste Miep Smitsloo schrijft een boek over de geschiedenis van kasteel De Binckhorst. Daarmee vervult ze de hartenwens van haar geliefde. „De geschiedenis boeide me vanaf dat ik eigenaar was,” zegt Menno.

Miep Smitsloo hoopt haar boek eind dit jaar af te hebben

Bron: [AD](#) – 23 02 20 - Foto: Albert Speelman

Rapport Archeologische Landschappenkaart gereed

De Archeologische Landschappenkaart van Nederland is verbeterd. Op de eerste versie waren talrijke kleine en grotere ‘witte vlekken’ zichtbaar. Dat waren niet-gekarteerde, stedelijke en bebouwde gebieden op het belangrijkste bronbestand: de Geomorfologische Kaart van Nederland. In de nieuwe versie zijn de witte vlekken ingekleurd met landschapszones. Hiervoor zijn lokale en regionale landschapskaarten, het Actueel Hoogtebestand Nederland en historische kaarten gebruikt. Ook is informatie over landschapszones in aangrenzende gebieden geëxtrapoleerd. Het bijbehorende rapport ‘Verbeteractie stedelijke gebieden en water’ is nu gereed en kunt u raadplegen als bijlage bij de Archeologische Landschappenkaart van Nederland.

[Bekijk hier het rapport](#)

Bron: [RCE](#) 4-3-20

Provincie garant voor deel kosten Ivicke

De provincie Zuid-Holland wil maximaal een half miljoen euro meebetalen aan de verplichte restauratie van huize Ivicke in Wassenaar als de gemeente Wassenaar de kosten van de opknapbeurt niet kan verhalen op de eigenaar. Dat schrijft het Leidsch Dagblad.

Het is een volgende stap in de strijd om het vervallen landgoed. De gemeente Wassenaar dreigt met hoge boetes voor de eigenaar als hij niet voor deze herfst het rijks monumentale landgoed opknapt.

Wassenaar rekent dat de opknapbeurt mogelijk een half miljoen euro kan gaan kosten.

Als de gemeente die kosten vervolgens niet kan verhalen op de eigenaar, dan is de provincie Zuid-Holland ook bereid mee te betalen.

Heemschut strijdt al jaren voor de aanpak van de eigenaar van Ivicke. Hij laat de villa doelbewust vervallen. Op voordracht van Heemschut is Ivicke zelfs genomineerd tot een van de veertien meest bedreigde erfgoedplekken in Europa

Bron: [Heemschut](#) 23 3 20 / Foto: J.C. Brandhorst

Restauratie buitenplaats Trompenburgh

Monumentenbezit heeft een rijkssubsidie van 2,1 miljoen euro ontvangen voor de restauratie van de bekende buitenplaats Trompenburgh in 's-Graveland.

Het bijzondere huis in het water is vernoemd naar de zeevaarder Cornelis Tromp (1629 – 1691) en behoort tot een van de meest markante voorbeelden van de zeventiende-eeuwse architectuur. Niet voor niets wordt de koepelzaal van Trompenburgh gezien als een bescheiden variant van de Oranjezaal van Paleis Huis ten Bosch. Het vrij leggen van de monumentale schilderijen, een verruiming van de openstelling voor het publiek en een vermindering op de CO2 uitstoot: op deze drie vlakken is het de ambitie van Monumentenbezit om een grote stap voorwaarts te zetten.

De komende tijd zal er uitgebreid vervolgonderzoek worden gedaan naar de bouwgeschiedenis, waarna het gebouw zo veel mogelijk zal worden teruggebracht in de zeventiende-eeuwse staat en de schilderijen van de koepel gerestaureerd. Monumentenbezit verwacht dat de restauratie tot 2024 gaat duren.

Bron: [Stichting Monumentenbezit](#) – 1 4 20 - Foto: A.Speelman

Historisch erfgoed op Elswout genomineerd voor FIABCI Awards

De nominatie valt samen met de afronding van de restauratie van het landhuis, 'het grote huis'.

Luigi Prins van Cobrasken groep heeft zich de afgelopen 20 jaar ingezet om het landhuis op Elswout af te bouwen aan de hand van de originele bouwplannen van de architect Constantijn Muysken.

In 1884 werd gestart met de bouw van het landhuis op landgoed Elswout. Toen de gevels en de terrassen klaar waren overleed de opdrachtgever Borski jr en de bouw stopte. Het bleef onvoltooid tot de jaren 90 toen Prins werd gekozen om het landhuis af te bouwen. Op basis van gevonden bouwtekeningen uit het archief van de familie voltooide Prins na 20 jaar het project.

Bron: [Haarlems dagblad](#) – 21 4 20 / Foto: Albert Speelman

Stichting Vrienden van de Hollandse en Zeeuwse Kastelen en Buitenplaatsen

Het bestuur:

Voorzitter:

Victor Salman – vz@vkhz.nl

Secretaris:

Leander Jansen – info@vkhz.nl

Penningmeester:

Willem Donselaar – pm@vkhz.nl

Vicevoorzitter / website:

Jurgen van der Kooij – webmaster@vkhz.nl

Redactieraad:

Dhr. R.J. Ligthelm / **Alg. bestuurslid**

Dhr. T. Hermans -

Dhr. J. Koot

Dhr. J. van der Kooij

Medewerkers:

Dhr. M. Fannee

Dhr. J.C. Brandhorst

Dhr. C. Schimmelpenninck van der Oije

Excursie commissie:

Dhr. K. Braaksma – **Alg. bestuurslid**

Dhr. J. van der Kooij

Algemeen:

Medewerker Nieuwsbrief:

Kitty Jansen

Website :

www.kastelenhollandzeeland.nl.

Facebook:

facebook.com/vkhzn

Beheerder: Mw. M. Bultink

Mail adres: info@vkhz.nl

IBAN-nummer: NL87 RABO 0310 8937 71

KvK-nummer: 66328810

RSIN-nummer: 856496881

www.kastelenhollandzeeland.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@vkhz.nl toe aan uw adresboek.

